

nebo ve spojení s jinými exekucemi zřejmě dostačuje k uspokojení vykonatelné pohledávky.

Čís. 5680.

Pozemková reforma.

Spolupachtýř zabrané nemovitosti nemůže si do výpovědi stěžovati proto, že nebyla doručena také druhému spolupachtýři.

Spolupachtýř nemůže uplatňovati proti Státnímu pozemkovému úřadu okolnost, že druhý spolupachtýř nebyl oprávněn vzhledem k obsahu pachtovní smlouvy propachtovaný statek koupiti.

Nezáleží na tom, zda Státní pozemkový úřad má opravdový úmysl statek převzítí.

Pachtýř nemůže se dovolávati dohody mezi vlastníkem a Státním pozemkovým úřadem. Porušení dohody bylo by důvodem ku stížnosti pouze vlastníku, třebas nebyl osobou hospodařící.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, R I 21/26.)

Soud první stolice doručil výpověď ze zabraného majetku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Josefa A-a spolupachtýře zabraného majetku.

D ů v o d y:

Stěžovatelova námitka (čís. 1 stížnostního spisu), že spolupachtýřem je také František A., jemuž výpověď dána nebyla, že tedy výpověď nebude lze exekvovati a že tato námitka jsouc námitkou z důvodu vyklizení a odevzdání vypovězených nemovitostí spadá pod § 20 náhr. zák. a tudíž pod předpisy jeho části I. c) téhož zákona, je planá, neboť: Práví sice § 20 náhr. zák., že proti výpovědi může podána býti stížnost jen z důvodu, že nebylo šetřeno ustanovení části I. c), ale tím mají býti ohraničeny důvody stížnosti jen proti ostatním částem náhradového zákona a ostatním zákonům pozemkové reformy, že totiž o porušení předpisů těchto jiných částí náhradového zákona a těchto ostatních zákonů pozemkové reformy stížnost opírána býti nemůže, nemá a nechce tím však býti řečeno, že každé porušení této části I. c), t. j. porušení kteréhokoli z jejich předpisů §§ 12—25 stížnost proti výpovědi odůvodňuje. Neboť praví § 20, že stížnost přísluší proti v ý p o v ě d i, takže tedy jen ty předpisy v úvalu přicházejí, které porušeny jsou již výpovědí samou, t. j. které porušil již S. P. Ú. aktem výpovědi a nikoli i ostatní, které porušil na př. soud při vyřizování výpovědi, čili jde jen o to, zdali tu jsou zákonné podmínky výpovědi a zdali má výpověď zákonný obsah, tedy zejména, zda vypovězené nemovitosti jsou zabrány (§ 12), nebo zda je poznamenán zábor nebo zamýšlené převzetí pokud se týče zda se současně za poznámku záboru žádá, nebo zamýšlené převzetí oznamuje (§ 23), nebo výpovědní lhůta odpovídá zákonu (§§ 12 a 13) a pod.; nikoli však nepřisluší stížnost proti výpovědi, když na př. soud výpověď

danou pachtýři opomenul doručiti také vlastníkovi (§ 18) nebo řádně ji vyhlásiti (§ 24) a pod., neboť tu má, jak nejvyšší soud již bezpočtu krátě vysvětlil místo jen upozornění soudu nebo žádost, aby obmeškané bylo vykonáno a přísluší pak dle rozličnosti případu stížnost dozorčí, zejména odpírané neb zdržované spravedlnosti (*denegatae justitiae*) nebo stížnost dle §u 9 nesp. říz. do opatření, jímž taková žádost vyřízena byla. Řečeno-li shora, že přísluší stížnost jen pro porušení nastalému aktem v ý p o v ě d i samé (ježto právě stížnost přísluší jen proti výpovědi), tedy z toho také plyne, že nelze proti výpovědi činiti zvláště také námitky vyvozované z budoucí exekuce, jež snad se na základě ní co exekučního titulu bude moci vésti, neboť když výpověď žádný předpis neporušuje, je úplně legální a nelze jí odporovati. Zda exekuce, která na základě ní bude žádána, bude porušovati nějaké předpisy, nějaká práva a čí, je věcí až povolení exekuce a řízení exekučního. A to jest konečně jádro námítky. Bude-li v čas, kdy se výpověď Josefu A-ovi daná stane vykonatelnou, na vypovězených nemovitostech spoluhospodařiti také nevypovězený spolupachtýř František A., a nebude snad proto, že podíly hospodaření jsou mezi oběma ideální, exekuce ani proti vypovězenému Josefu A-ovi býti provedena, nebude to újmou ani Josefu A-ovi ani jeho společníku Františku A-ovi, nýbrž jedině Státnímu Pozemkovému úřadu, jeho věcí tedy jest, by se postaral ještě také o exekuční titul proti Františkovi, tedy dal ještě také jemu výpověď, by mohl vykliditi oba ideální podílníky, tvořící dle §u 828 (825) a obdobou §u 361 obč. zák. osobu jedinou. Ale to, že Státní pozemkový úřad Františkovi ještě výpověď nedal, nemůže brániti výpovědi dané Josefovi, dá-li ji Františkovi až dnes nebo zítra, proč by výpověď daná Josefovi nemohla běžeti o čásek napřed. Obdoba úplnou právnost a neškodnost tohoto postupu očitě osvětlí: kdyby šlo o žalobu na odevzdání pachtovního objektu, nebylo by žádné překážky, aby když by byla žaloba podána jen proti jednomu podílníku, nebyla proti němu vyřízena a aby se žalobci neponechalo, jak se chce vypořádati s druhým podílníkem, neboť možná že s ním vypořádán již jest, že tento nečiní překážek, že se vyklidí dobrovolně, nebo již tak učinil, a tak také nebylo by překážky, aby, kdyby žaloba podána byla na oba podílníky, proti jednomu, jenž žalobní nárok uznal, vynesena nebyl rozsudek pro uznání, neb s ním uzavřen byl smír a toliko proti druhému prováděn byl proces. V tomto případě dle stavu věci níže vylíčeného skutečně není proti Františku A-ovi žádné výpovědi třeba. Náhled stěžovatelem hájený spočívá tedy na mylném pojmání právního poměru mezi stranami a zvláště na mylném výkladu §u 20 (3) náhr. zák. ustanovujícího výpověď za exekuční titul.

Rovněž planou jest námitka, že prý když pachtovní smlouvou stanoveno, že veškeré nové úmluvy smlouvě té odporující musí býti podepsány oběma stranami, tedy na straně pachtýřů oběma podílníky, nebyl prý spolupachtýř František A. oprávněn statek předmět pachtu tvořící sám koupiti, a když se to stalo, že je to obmyslné a proti dobrým mrávům. Neboť práva ta mohl by vypovězený Josef uplatňovati snad proti Františkovi a proti propachtovateli, ale nikoli proti Státnímu pozemko-

vému úřadu jakožto osobě třetí na smlouvě nesúčastněné, nehledě ani k tomu, že schvalovací doložka na smlouvě pachtovní výslovně praví, že pachtýři z toho, že Státní pozemkový úřad smlouvu dle §u 7 zák. schválil, nepřísluší více práv než dle §u 13 zák. osobě na zabraném majetku hospodařící, čímž práva ze záboru plynoucí a tedy i výpověď z hospodaření byla vyhrazena bez ohledu na práva pachtýřů ze smlouvy pachtovní.

Také konečně planá je námitka, že výpověď je přípustná jen, když Státní pozemkový úřad má opravdový úmysl nemovitost převzít a přidělit. Neboť dle §u 23 náhr. zák. úplně stačí, když zábor neb zamýšlené převzetí již poznamenány jsou, nebo se současně za poznámku žádá nebo zamýšlené převzetí soudu oznamuje; v projednávaném případě pak, jak výpověď tvrdí a stěžovatel nepopírá, i zábor i zamýšlené převzetí jsou již poznamenány. Zkoumati, co Státní pozemkový úřad opravdu zamýšlí, soudu uloženo není. Ostatně převzetí a přidělu lze vyhovět také, jak se i zde stalo cestou dobrovolné dohody ve smyslu §u 28 náhr. zák., a jestli tedy vlastník dvůr přímo prodal Františku A-ovi a Státnímu pozemkovému úřadu to konvenuje, tak že to schválí, je tím dosaženo jako oklikou, kdyby Státní pozemkový úřad napřed od vlastníka to převzal a pak Františku A-ovi přidělil a prodal.

Neobstojí konečně ani námitka, že Státní pozemkový úřad uzavřel s vlastníkem vypovězených nemovitostí dohodu o rozsahu převzetí, v níž v čl. III. prý ustanoveno, že zbytkový statek H. P. ve výměře 70 há nebude určen k převzetí, že však se vlastník zavazuje do ustanovené lhůty, která pak prodloužena do 31. prosince 1925, prodání tento statek z volné ruky osobě, o níž se předem dohodne se Státním pozemkovým úřadem za cenu přidělovou, a že dne 11. srpna 1925, tedy ve lhůtě předložil vlastník ke schválení kupní smlouvu, kterou statek ten prodal Františku a Heleně A-ovým, o jichž osobě se před tím se Státním pozemkovým úřadem dohodl, k čemuž stěžovatel dodává, že zjistil, že smlouva ta byla již právním odborem Státního pozemkového úřadu schválena a dovozuje z toho, že Státní pozemkový úřad porušil dohodu o převzetí a že neměl úmyslu statek převzít. Tu především dlužno zdůraznit, že kdyby i dohoda učiněná mezi vlastníkem a Státním pozemkovým úřadem byla tímto porušena, týkalo by se to jen vlastníka a nikoli stěžovatele jako jeho pachtýře, jenž sám netvrdí, že na dohodě té súčasně byl a nemůže tedy jako osoba třetí, které dohoda žádných práv nezřídila, z ní ničeho pro sebe dovozovati. Co se však týče vlastníka, ten by, kdyby řádně schválená a tudíž platná dohoda o převzetí opravdu porušena byla, opravdu dotčen byl, pokud by totiž dohoda ta involvovala propuštění vypovězených nemovitostí ze záboru, což se může státi právě i schválením zcizení dle §u 7 zák., jak už nejvyšší soud jindy vícekrát uznal: v takovém případě ale, jak opětně nejvyšší soud stále uznává, má i vlastník třeba nebyl osobou hospodařící, stížnost proti výpovědi. V projednávaném případě však vlastník, ač mu výpověď doručena byla, stížnost nepodal a neuplatňuje tedy, že byla dohoda porušena. A jak by také mohl, když prodal, jak řečeno dle vlastního udání stěžovatele, Fran-

tišku a Heleně A-ovým, musí tento prodej splnit, tedy statek kupitelům odevzdat, a aby to bylo možno, je třeba právě vyklizení stěžovatele, tedy právě výpovědi jemu, která to jedině umožňuje. Kdyby tedy stěžovatel i oprávněn byl z práv vlastnických z dohody plynoucích odvozovati pro sebe důvod stížnosti, nebylo by to přece jinak možno, než že práva vlastnickova byla Státním pozemkovým úřadem porušena, čemuž však není tak a není tedy ani pro pachtýře důvodu stížnosti. Ostatně, jak vidno ze samého ustanovení dohody ve stížnosti citovaného a nahoře reprodukováného, v němž se praví, že vlastník musí prodati statek za cenu přídělovou a osobě, kterou schválí Státní pozemkový úřad je tento prodej jen zkráceným přídělem a spadá tedy dohoda ta pod ustanovení Šu 26 a 28 náhr. zák., t. j. že se neprovádí vklad vlastnictví na stát, nýbrž přímo na přídělce. Konečně doložiti dlužno, že stěžovatel je sám s sebou v odporu: on uplatňuje v této námitce práva nabyvatele a chce tedy, by platila, ale zároveň vyvozuje z nich, že pak musí platiti jeho právo pachtovní a výpověď tedy že není přípustna; to by ale práva nabyvatele neplatila, neboť právě ona ku své účinnosti vyžadují, by pachtýř se vyklidil a tedy výpověď mu dána byla. Pohybuje se tedy stěžovatel v bludném kruhu.

Čís. 5681.

Mylný právní názor mohl by zakládati syndikátní nárok jen, jednal-li dotyčný orgán proti lepšímu vědomí.

Nelze vytykati finančním úřadům, že si vyložily předpis v pochybnosti ve prospěch eráru. Předpisy, platící na Slovensku o vtělení poplatku z převodu nemovitosti.

Zákon ze dne 22. října 1875, čís. 36 ř. zák. na rok 1876 (o správním soudním dvoru) platí též ve věcech finančních i na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, Rv I 1455/25.)

Žalobce (obchodník na Slovensku) domáhal se na Československém eráru náhrady škody, jež prý mu byla způsobena nezákonným postupem finančních úřadů při vymáhání poplatku z převodu. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobce měl dokázati zavinění státních orgánů správních, ale nedařilo se mu to, ba vlastně se o to ani nepokusil. Zavinění to shleďával v tom, že orgánové ti zákonných předpisů nesprávně použili, jak prý plyne z příslušného nálezu Nejvyššího správního soudu, jímž postup jich uznán byl za nezákonný. Avšak náhled jeho, že nesprávné použití zákona zavírá v sobě nutně zavinění, jest naprosto neudržitelným. Zakládá-li se nesprávné použití zákona na nesprávném právním posouzení věci, na nesprávném výkladu právním, zkrátka na právním omylu, ne-